

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

Toimetuse ja talituse:

Kaarli t. 8.
Tel. 451-91.

Tellimise hind aastas

Üksuste viisi — à 50 snt.
Üksikult . — à 1 kr

Harjulane

Kaitseliidu Harju maleva häälekandja

Kuulutuste hind:

Kuulutuste küljel . . . 6 snt. mm.
Esimesel 10 " "
Teksti sees 12 " "
Kaitseliitlastele 50% hinnaalandus.
Tellimisel võtavad vastu kõik komp.
päälükud ja naisosakon. esindajad

Nr. 9.

19. mail 1936. a.

IX aastakäik.

Sisu:

1) Kodu kaunistamine; 2) Malevapealiku ksk. nr. 26; 3) Malevapealiku korraldused; 4) Teadaanded; 5) Öppeala; 6) Laskurite suvilaager Paldiskis; 7) Sakala sügismanööver; 8) Kehaline kasvatus; 9) Naiskodukaitsmise ala; 10) Odavate tõrvikute valmistamise viis.

Kodu kaunistamine

Kaitseliidu ülema ringkiri 5. maist s. a. Nr. 73-R.

Härra Riigivanema poolt 21. aprillil k. a. hääks kiidetud alustel teostub käesoleval kevadel ja eeloleval suvel üleriiklikult meie kodukaunistamise hoogtöö, mis kuulutatud üldrahvuslikuks ülesandeks. Kodukaunistamise hoogtöö ülesanneteks on: kodude ja koduümbruse välisilme tõstmine ja arendamine; avalikkude paikeda ja hoonete välisilme korrastamine ja kaunistamine; puisteede ja parkide rajamine ning istutamine; mälestusmonumentide ümbruse ning mälestuspaikade kaunistamine; kirikute ümbruse ja kalmistute korrastamine ning kaunistamine; kaasaaitamine Eesti lipu aktsiooni teostamisele.

Kodukaunistamise hoogtöö patrooniks on Härra Riigivanem. Hoogtöö juhtimiseks ja teostamiseks on loodud üleriiklik organisatsioon, kelle organiteks on: peakomitee ja tema juhatus; tehnilised komiteed; maakomiteed; vallakomiteed; linnade ja alevite komiteed. Tööle on kaasa kutsutud võimalikult laiemad ja asjaomased isikud, asutused ja seltskondlikud ringid, nende hulgas ka kaitseliit koos oma eriorganisatsioonidega.

Kaitseliit on alati kaasa läinud kõigile üldrahvuslikele ettevõtetele ja siin oma tegeliku nõu ja tööga annud oma parima. Pean tarvilikuks, et meie kõik täie innuga kaasa töötame ka eelolevale kodukaunistamise hoogtööle.

Praegu moodustatakse kohtadel kodukaunistamise hoogtöö läbiviimiseks kohalikke komiteesid. Maakondade komitee juhatajateks on maavalitsuse esimehed, linnades linnapääd, alevites alevivanemad ja valdades vallavanemad. Kaitseliidu kohapealsetel üksustel tuleb nendega töötada kõige ligemas kontaktis.

Leian tarvilikuks, et kaitseliit ja tema eriorganisatsioonid täie hoo ja innuga kaasa aitaksid teostada eelnimetatud üleriiklikke ülesandeid kodukaunistamise hoogtöö alal.

Peale üldülesannete tuleb eriline rõhk panna kaitseliidu kodude ümbruse tõstmisele ja korrastamisele ning nendele ülesannetele, mis kohapealse traditsiooni kohaselt senini juba olnud kaitseliidul.

Meie igapäevane elu näitab, et algatustel on vaid peamiselt siis edu, kui on eeskujusid. Küll siis juba leidub mõtte haarjaid ja järeltegijaid algatusele ka laiemates hulkades. Hoogtööl on vaja tõuke- ja hooandjaid. Näen meeeldi, et meie kaitseliidu pealikud, naiskodukaitsmise esinaised ja noorte juhid kohtadel oma isiklikkude kodude võimalikult eeskujuliku korrastamisega ja kaunistamisega annaksid meie kaasliikmeile ja kaaskodanikele väarikat eeskujut, ühtlasi näidates üles ka vajalikku algatusvõimet ja töökorraldamise oskust kodukaunistamise hoogtöö üldteostamise alal.

Kodukaunistamise töö on avar ja kaugeleulatav tegevusala, mis muudab meie kodud nägusateks ja endisest kaunimateks ja armastusväärsemateks. Näitame juba eelolevaks Võidupühaks, mille üldjuhtijaks organisatsiooniks üleriiklikus ulatuses on kaitseliit, et meie oleme suutnud saavutada juba tunduvalt tagajärgi kodukaunistamise töö alal. Samaks ajaks muretsegu iga kaitseliitlane oma isikliku kodule rahvuslipp, kui see senini veel puudub.

Oleme seni alati seisnud valvel oma kodu rippumatuse eest. Ühisel nõul ja jõul näitame ka eeloleva aktsiooni kaudu, et kodu tõesti meile kõigile südame ligi on. Meie aitame kaasa ja töötame kaasa tema korrastamisele ja kaunistamisele.

J. Orasmaa, kindral-major,
Kaitseliidu ülem.

Kohalikkude kodukaunistamise komiteede organiseerimisel palun kõiki kaitseliitlasi, naiskodukaitse liikmeid ja noorte juhte kõigiti kaasaaidata ja kaasa töötada.

Organiseerimise töödele järgnevad üksikasjalised kavad peale seni saadetute, millede alusel ühiselt omavalitsuse asutustega, õpetajaskonnaga ja kõigi teiste seltskondlikkude organisatsioonidega tuleb kodukaunistamise töid teha.

K. Saar, major,
Malevapealik.

Asugem kodu kaunistamisele!

Eesti Vabariigi päevil on meie põldu hariv rahvas tulnud toime suure töö ja saavutustega. Pea kõigil aladel on märgata edu. Ainult ulatuslikum kodukaunistamise töö on pidanud jääma ootama paremaid aegu.

Eesti Maakodu Kaunistamise Selts, asukohaga Tallinnas, Pikk t. 42, tahab oma ümber koguda üle Eesti kõiki, kes kodukaunistamise kultuurtööst kuidagi huvitatud. Eriti aga tere tulemast maa haritud noored ja maanoorte organisatsioonid!

Meie usume, et eraalgatuslikel teel — omaabi organisatsiooni kaudu — suudame oma kodu kaunistamise tööle rakendada tuhandeid ja kümneid tuhandeid virku käsi, et muuta kaunimaks eesti põllumehe kodu.

Eesti Maakodu Kaunistamise Seltsi esimeseks tööks on korraldada üle maa 1—2 päevaseid praktilisi majadevärvimise kursusi. Leidku need kursused rohket poolehoidu ja osavõttu! Eelseisva 5 suve kestel värvime oma luitunud, hallid hooned kaunilt ja odavalt!

Ühine põhjamaa rinne — Rootsi, Soome ja Eesti — tumepunases rootsi värvis, mis küllalt kaunis suvel roheliste puude keskel, kui ka talvel lumistel väljadel, peab võitma poolehoidu.

Leidku nii tähtis ülesanne kõikjal väarikat poolehoidu ja kordaminekut, mida soovib

Eesti Maakodu Kaunistamise
Seltsi juhatus.

Värvimisest rootsi- ehk vesivärvidega.

Ehitiste puumaterjali kestvus meie ilmastiku oludes pole kuigi pikk, seda eriti katuste juures. See pärast peame otsima abinõusid, kuidas ehitiste iga pikendada. Üheks selliseks abinõuks on imbutamine põlevkivist valmistatud õlidega ja teiseks värvimine n. n. rootsi- ehk vesivärvidega. See värvimisviis on odav, lihtne, kaitseb kõdunemise vastu ja sääljuures annab hoonetele kauni välimuse. Nii punased hooned valgete äärtega rohelises ümbruses pakuvad ilusat vaatepilti. Et meil majade värvimine vesivärvidega vähe levinenud, on tingitud sellest, et puudub vajalik kogemus ja elav eesküju.

Eesti Maakodu Kaunistamise Selts

on oma muude ülesannete hulka võtnud ka maaehitiste värvimise küsimuse. Seltsil on ametisse palgatud vastavad eriteadlased-konsulendid, kes annavad igalpool üle Eesti majade värvimise kiirkursusi (1—2 päeva), kus selleks nõudmisi. Järelepärimistega pöörata Eesti Maakodu Kaunistamise Seltsi poole, Tallinn, Pikk 42.

Värvimullad vesivärvide jaoks.

Rootsi- ehk vesivärvide valmistamiseks võib tarvitada mitmesuguseid värvimulde, mis segunevad veega. Praktiliselt kasutatavad on peamiselt punased ja kollased värvimullad.

Punastest kõige paremaks ja vastupidavamaks peetakse Rootsi päritoluga n. n. faluni punast värvimulda. Faluni punane puudus seni täiesti Eesti turult. Nüüd on seda tellinud E. T. K., varustades tarvidust mööda tarvitajate- ja majandusühisusi. Faluni punast on saada mitmesugustes toonides (heledaid ja tumedaid).

Vesivärvide jaoks võib veel tarvitada järgmisi punaseid värvimulde: heledaid — veneetsia punast, inglise punast ja rauameningit, tumedaid — neapeli punast, rauaoksüüdi ja caput mortuumi. Nimetatud muldadest odavamad pole samaväärsed faluni punasega, paremad sordid on aga sellest kallimad.

Kollase vesivärvi jaoks võib tarvitada mitmesuguseid odavamaid värvimulde, nagu ookerit, umbrat, terra di Siennat j. t.

Vesivärvide valmistamine.

Vesivärvide valmistamisel peaainetena tarvitatakse värvimulda, rauavitriooli, rukkijahu ja keedusoola. Sageli lisatakse eelmainituile juure värnitsat, mis küll suurenda värvi kestvust, kuid teeb hinna kallimaks. Mõnes värviseigus tarvitatakse veel puutõrva (katusevärvi juures), maarjajääd j. m. Vesivärvide valmistamise retsepte on väga palju, kuid siinjuures toome vaid mõned paremad.

Retsept I. Katuse ja seinavärv.

Esiti pannakse patta 25 liitrit vett ja selles sulatatakse 1,4 kg rauavitriooli, kogu aeg vett soojendades. Vesi aetakse keema ja siis lisatakse juure 2,5—3 kg rukkijahu. Selle järele lastakse segu keeda 20 minutit. Siis lisatakse värvimulda (faluni või inglise punast, ookerit v. m.) umbes 5 kg. Värvimulla lisamise ajal segu ei või keeda, kuna siis ajab kergeti üle ääre. Värvainet lisada vähehaaval, kogu aeg segades, et ei tekiks tükke. Selle järele lastakse segu keeda 1—1½ tundi. Segule võib veel juure lisada umbes 2 liitrit heeringa- või silgusoolvett, või ½ kg keedusoola. Värvide kestvuse suurendamiseks

võib keetmise ajal, enne värvimulla lisamist, lisada $\frac{1}{2}$ —3 kg värnitsat (eriti tähtis katusevärvi juures). Kui segu värvimise ajal tundub paksuna, võib seda lahjendada külma veega, seejuures hoolega ringi segades. Värvitakse harilikult külmalt.

Selle seguga saab katta umbes 80 m² sein- ja 50 m² katuse pinda. Värnitsata maksab ruutmeetri sein katmine umbes 2½ senti ja katusel 4 senti; 1 kg värnitsa lisandusega oleks vastavad ruutmeetri hinnad 3½ ja 5½ senti.

Retsept II. Seinavärv.

1 kg. rauavitriooli sulatada 25 lt. keevas vees; sellesse lisada pikkamööda 1—1½ kg peenikest rukkijahu. Segu keeta $\frac{1}{4}$ tundi ja siis lisada 4 kg faluni punast värvimulda. Veel keeta $\frac{1}{4}$ tundi ja värv on tarvitamiseks valmis. Värvida võib külmalt.

Selle seguga värvides tuleks ruutmeetri hinnaks umbes 2 senti. Seda retsepti soovitab Rootsi Faluni vabrik oma punase värvi jaoks.

Retsept III. Seinavärv.

Võtta 25 lt vett ja lahustada selles 0,4 kg keedu-soola ja 1,6 kg. rauavitriooli. Katlale teha tuli alla ja segu soojendada (mitte keema ajada). Siis võetakse eraldi nõusse 6 liitrit külma vett ja lisatakse sinna juure 4 kg rukkijahu, alaliselt ringi liigutades, et püüklimpidena ei jääks. See segu valatakse vähehaaval katlasse juure (katla all on tuli, kuid sääl olev segu ei pea keema, umbes 50—60°) ja segatakse hästi segamini. Selle järele võtta eraldi väikesesse nõusse 1,5 kg värnitsat ja väikesel tulel soojendades värnitsas sulatatakse üles 1 kg kampfoli. See segu lisatakse kogu aeg liigutades katlasse juure, kusjuures segu ei või keeda. Siis võtta 10 kg punast värvimulda, lahustada see 6 liitris külmas vees ja lisada katlasse. Kogu katlas olev segu segatakse hästi läbi ja aetakse keema. Siis kustutatakse tuli. Värvitakse soojalt kuivale ja puhtale puupinnale, värvi tihti läbi segades.

Selle retsepti järele on värvitud Lelle—Pärnu raudtee jaamahooned. Raudteede valitsuse andmetel saab eeltoodud värvihulgaga värvida umbes 100 m². Ruutmeetri hinnaks tuleks 5 senti.

Retsept IV. Katusevärv.

30 liitri vee hulka lisatakse 5 kg puutõrva, 1½ kg rauavitriooli, 5 kg rukkijahu — segatakse segi ja keedetakse 15 minutit. Segule lisada 6 kg punast värvimulda (heledat, sest tõrv teeb värvi isegi tumedaks) ja keeta 1½ tundi. Värvimise ajal segu hoida väikesel tulel, et püsiks soe.

Selle seguga saab katta 60 m² katuse pinda. Katmine maksab umbes 6 senti ruutmeeter.

Värvi keetmisel (kõigi retseptide juures) segu kogu aeg liigutada, et ei kõrbeks põhja.

Antud ruutmeetrise hindade arvutamisel on arvesse võetud ainult materjal, kuna töö on päälle selle. Materjali hindade juures on võetud aluseks keskmised väikemüügi hinnad.

Värvimine.

Välisseinu, aedu j. m. s., mis on tehtud hõõveldamata laudadest või lattidest, samuti puu-

materjalist valmistatud katuseid, võidakse värvida vesivärvidega. Vanalt seinalt või katusele enne värvimist kraabitakse maha värvitavalt pinnalt vana lahtine värv ja sammeldus kas terasharja või kraaperiga.

Värvitakse sarv- või mõne muu suurema pintsliiga. Kuni värv on paras vedel, võib sellega värvida harjumatagi inimene. Pääasi värvimise juures on, et ei jääks paljaid laike, millele parandamine võib teha töö lapiliseks. Tähele tuleb panna, et igakordsel tarvitamiseks võtmisel katlas värv hoolega segatakse, sest värv settub osalt põhja ja selletõttu võib pind saada ebahütlane.

Vesivärvidega on kõige parem värvida pilvise või niiske ilmaga. Niiske ilmaga nimelt puu ei ime nii palju värvi sisse, kui kuiva ilmaga, ja värv tuleb ühtlasem. Katused peab värvima kuiva ilmaga, sest vihm peseb värske värvi kohe maha.

Katuseid värvitakse kas maalri- või aiapritsiiga, pintsliiga, või enne katuse löömist laaste sisse kastes. Viimane värvimisviis annab kõige ühtlasema ja kestvama värvi. Laaste värvides võetakse kõrge nõu, kuhu kallatakse niipalju kuuma värvi sisse, kui pikalt laaste värvida soovitakse (harilikult 30 sm). Võetakse korraga mitu laastu, kastetakse need põhjani sisse ja segatakse värvis ringi. Tagavaraks värvi hoida lähedal, et nõus värvi alanedes oleks käepärast võtta lisa. Värv kuivab ruttu ja kuiva ilmaga võib juba mõne tunni pärast hakata katust lööma. Valmis katust võib värvida nii pintsli kui ka pritsiga. Pritsides edeneb töö palju jõudsamini, sääljuures aga tuleb pidada silmas, et värv enne pritsimist läbi peenikese sõela (nr. 30) lastakse. Segu teha vedelam ja hariliku rukkijahu asemele võtta rukkijahu. Katuse värvi valmistamisel tarvitatagu heledamatoniist punast värvimulda.

Seinud värvitakse pintsliiga. Võib värvida nii vooderdatud kui vooderdamata seinu, tähelepanes, et pind oleks hõõveldamata ja varem õligavärviga värvimata.

Seinte värvimisel tarvitatakse mitmesuguseid põhitoone. Tähtsaim on tumepunane. Nurgalauad, veelauad, katuse servalauad, uksepiidad ja aknaraamid võiks värvida valgeks. Ukseid elumajal võiks värvida muud värvi, näit. tumeroheliseks.

Ehitiste heledamad (valged) osad, samuti ukseid elumajal oleks soovitav värvida õlivärviga. Õlivärvi tarvitamine ei tee tööd palju kallimaks, kuna need osad, kus õlivärv arvesse tuleb, on enamasti väga väikesed.

Kivist, savist või krohvitud kõrvalhoonetel võib värvida hõõveldamata puuosad vesivärviga ja hõõveldamata (näit aknaraamid) õlivärviga punaseks.

Vesivärvide kestvus on üldiselt väga häa. Meil on sellel alal väga vähe kogemusi, kuid Skandinaavia ja Soome kogemustel on korralikult värvitud seintel värvi kestvus 10—20, katustel 10—15 aastat.

Imbutamine.

Ehitiste ja katuste vastupidavuse tõstmiseks on viimasel ajal hakatud tarvitama suurel määral põlevkivist valmistatud imbutusaineid — fenolaati, estokarbolineumi ja imbutusõlised. Need konserveerivad puud ja takistavad mädanemist tekitavate seente levimist. Imbutada võib kõiki ehitise puuosi, kuid meie ilmastikuoludes erilise tähtsuse omab katuste imbu-

tamine. Ühtlasi annavad imbutusained katusele meeldiva pruuni värvuse. Katuste ilu tõstmiseks on soovitatav lisada imbutusainele juure punast värvimulda. Imbutusaine loomulik pruun värvus pleekub varsti heledaks.

Fenolaat on imbutusaineist odavam. Kuid sellega katust katta pole küllalt sobiv, sest vihm uhub fenolaadi kergesti katusele maha. Kui pikemat kuiva ilma on ette näha, võib siiski fenolaati tarvitada. Palju sobivam katusele on karbolineum, mille kohe päale katmist pusse tungib, ega seetõttu järgnevalt sajult mahapesemist pole karta. Omadustelt vahepeälised on mitmed imbutusõlide sordid. Soovitakse värvimulda lisada karbolineumile,

siis iga 10 kg karbolineumi kohta on küllalt 1 kg punasest värvimullast.

Katuseid imbutatakse pilpaid sisse kastes, või — valmis katust — hariliku suure maalripintsiga.

Fenolaati ja karbolineumi segatud värv kole nii vastupidav, kui vesivärvidega värvimisel. On värv maha läinud, tuleks katust uuesti iuba vesivärviga katta. Imbutada teistkordselt pole enam vaja.

Ühe ruutmeetri seina pinna katmiseks kulub fenolaati 150 gr ja karbolineumi 200 gr. Katustele läheb umbes poole enam.

Ühe ruutmeetri katuse katmine karbolineumiga (olenedes sordist) maksaks 3—5 senti; värvi lisandusega 4½—6 senti.

HARJU MALEVAPEALIKU KÄSKKIRI

Nr. 26.

Tallinnas, 15. mail 1936. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks kaitseleidi ülema ksk. Nr. 13 — 1936. a.:

„Avaldan väljavõtte Kaitsevägeed Ülemjuhataja käsukirjast Nr. 7, 16. jaan. 1936. a.:

§ 11. Kaitsevæeteenistusest lahkuvate parimate laskurite (I ja meistrikläss, kütid ja snaipeerid) edasiarendamine ja omandatud oskuste alalhoidmine on tingimata tarvilik ja teostatav eeskätt kaitseleidi vastavate üksuste kaudu.

Sellele kaasaitamiseks:

a) diviisi (vastavate koondiste ja asutiste) ülematel pärast noorte kursuse klassikatseid (kontrolllaskmist) saata kaitseleidi ülemale nimestik laskurite kohta, kes diviisis noorte kursuse lõpul sooritanud I või meisterklassi katse (täis- või väikekal. püssist). See nimestik peab sisaldama peale laskuri parimusejärjekorra Nr., auastme, ees-, isa- ja perekonnanime, veel väeosa, kuhu laskur pärast noortekursust üle viidud, tema koduse aadressi, relva tüübi, millest katse sooritatud ja lasketulemuse igast asendist ning kokku.

b) Väeosaülematel reameestekursuse kestel võimaldada ja hõlbustada kohalikule kaitseleidi vanemale juhile (tema esindajale) kokku saada väeosa ajateenijatest I ja meisterklassi laskuritega, samuti reameeste kursuse kestel väljakujunevate parimatega, et õhutada neid enda laskeosavuse arendamiseks pärast kv. teenistust astuma kaitseleitu; võimalik juhul korraldada teenistusest vabal ajal isegi mõni omavaheline võistlus jne.

c) Ajateenijate teenistuse lõpul, enne lahkumist väeosast, väeosaülemal saata kohalikule maleva pealikule nende laskurite nimestik (käesolevas § kirjelatud vormi kohaselt), kes reameeste kursuse kestel (lõpetamisel) sooritanud I või meisterklassi katse (eriti täiskaliibri püssist), õhutades ja kaasa aidates astumiseks kaitseleitu (vastavate soovivalduste koostamine ja soovitajate allakirjutamine jne.) neile, kes seda väärivad. Nõusolejaile valmistatud soovivaldised väeosade poolt edasi saata vastavatele malevapealikele.

d) Pärast iga kutse reameeste käsutusväkke arvamist, hiljemalt 10 päeva jooksul, diviisiülematel saata jalaväe inspektorile koos väeosade laskearuannete kokkuvõtetega ka andmed selle kohta, kui palju diviisist (väeosade kaupa) ja missuguse klassi laskureid (täis- ja väikekal. püssist eraldi) tegelikult esitasid soovivaldised kaitseleitu astumiseks.

§ 2. Kaitsevægede Ülemjuhataja käsuk. 16. jaan. 1936. a. Nr. 7 § 11 täitmiseks ja elluviimiseks kaitseleidi käsen:

1. Maleva pealikel astuda kontakti kohalikkude väeosade ülematega, et saada andmeid I ja meisterklassi klassikatse sooritanud ajateenijate kohta, kes käsutusväkke arvatakse. Kokkuleppel väeosa ülemaga kohalikul maleva pealikul või tema korraldusel instruktoril selgitada ajateenijate käsutusväkke arvamise eel parimaile laskureile kaitseleitu astumise tarvidust ja õhutada neid kaitseleitu astuma ning seal edasi töötama. Tarbekorral anda nõu või olla abiks soovivalduslehtede esitamisel kaitseleitu astumiseks sinna kl. üksusesse, mille piiridesse vabanev ajateenija elama asub.

Väeosa ülemailt saadud soovivalduslehed maleva pealik saadab allüksuste pealikele, et viimastel oleks võimalik kaitsevæest lahkunud ja üksuse piirkonda elama asunud häid laskureid kaitseleitu kutsuda. Nende meeste vastuvõtt kaitseleidi liikmeks sünnib aga üldises korras (K. K. §§ 52 ja 53), see tähendab, et soovivalduslehtedel peavad olema kaitseleittlaste soovitajate allkirjad jne. Kui need allkirjad soovivalduslehtedel esialgu puuduvad, siis tuleb selles osas soovivaldust lasta täiendada.

2. Kaitseleidi allüksuste pealikele maleva pealikele saadud andmete põhjal ja eeltingimusega, et kaitsevæes häid lasketagajärgi näidanud mees ka korralik riigikodanik on, kutsuda need laskurid kaitseleidi ridadesse, et siin nende meeste laskeosavust edasi arendada. Otsene järelevalve, et instruktori õppepiirkonda elama asunud kaitsevæest lahkunud parimad laskurid kaitseleitu astuksid, on instruktorite ülesanne.“

§ 2.

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks kaitseliidu ülema ksk. Nr. 33 — 1936.:

„§ 1. Paljud vanemad kaitseliitlased ei suuda oma tervislike seisukorra tõttu käsitleda käsirelva ja õppe-laskmise kooli läbi minna, mispärast nad pole ka võimalised karikavõistlusi kaasa laskma ja karikavõistluste tingimusi täitma. Et mitte oma üksuse lasketaset karikavõistlustel alla viia, on need vanemad kaitseliitlased teinud sooviavaldusi kaitseliidust lahkumiseks. Karikavõistlused aga ei tohi olla meie vanemate tegelaste kaitseliidust lahkumise põhjuseks. Nende elukogenenud meeste osavõtt kaitseliidu teistest tegevustest on kasuks kaitseliidule ja meie riigikaitselisele.

Karikavõistluste määruste § 1 osaliseks muutmiseks vabastan kaitseliitlased, kes on 60 aastat ja vanemad, sõjapüssi, püstoli, püstolkuulipilduja ja raskekuulipilduja kohustuslikest karikavõistlustest.

Karikavõistlustest vabastatud kaitseliitlased kanda oma üksuste karikavõistlustest osavõtjate nimestikku ainult siis, kui nad omal soovil karikavõistlusi kaasa lasevad.

§ 2. Seni on ette tulnud juhuseid, kus kaitsel. üksusi on võistelnud karikavõistlustel ka neis ringides, milleks neil kaitseliidu kodukorras ja karikavõistluste määramisel ettenähtud arvu mehi ei olnud. Näiteks, kompaniide ja eskadronide ringides võistles üksusi, milledes vähem kui 60 tegevliiget jne.

Minu käsukiri Nr. 86 § 2 — 1934. a. nõuab kaitseliidu üksuste kodukorra kohast ümberkorraldamist 1. detsembriks 1935. a. See tähtaeg on möödunud. Alates käesolevast aastast nõuan karikavõistluste määruste ja kodukorra nõuete täpsat täitmist.

Karikavõistluste määruste § 6 täitmiseks ja osaliseks muutmiseks kaitseliidu üksused karikavõistlustel jagunevad ringideks järgmiselt:

a) Esimene ring: linnamalevate malevkonnad, maamalevate linnamalevkonnad ja kõik üksikpataljonid (K. L. K. § 198) — vaatamata nende arvulisele suurusele.

b) Teine ring — maakompaniid ühes nende koosseisu kuuluvate erirühmitustega. Kompaniis tegevliikmeid mitte vähem kui 60 meest. Kompaniid, mille koosseisus vähem kui 60 tegevliiget, kui need kompaniid veel pole üksikrühmadeks ümber organiseeritud, loetakse viiendas ringis (üksikrühmad) võistlevateks.

c) Kolmas ring — eskadronid. Eskadronis tegevliikmeid mitte vähem kui 60 meest. Eskadronid, mille koosseisus vähem kui 60 tegevliiget, kui need eskadronid veel pole ümber organiseeritud üksik ratsarühmadeks või nad pole suutnud oma koosseisu viia normaalsuuruseni, loetakse kuuendas (üksik ratsarühmad) ringis võistlevateks.

d) Neljas ring — suurtükiväe patareid. Patarei koosseis vähemalt 35 tegevliiget. Patareid, milles vähem kui 35 tegevliiget, loetakse 7. ringis võistlevateks. Suurtükiväe divisjoni staapi kuuluvad kaitseliitlased võistlevad nende patareide koosseisu, mille nimestikus nad seisavad. Ei seisa divisjoni staabi liikmed patareide nimestikus, määrab maleva pealik, missuguse patarei koosseisus nad võistlevad.

e) Viies ring — üksik jalaväe rühmad — vaatamata nende arvulisele suurusele.

f) Kuues ring — üksik ratsarühmad ja ratsakomandod, kes alluvad vahetult maleva või malevkondade pealikuile — vaatamata nende arvulisele suurusele.

g) Seitsmes ring — erialüksused (sidekompanid ja rühmad, g-komandod, rk üksused, soomusautorühmad jne.), mis alluvad otseselt maleva pealikuile või maa malevkondades malevkonna pealikuile — vaatamata nende arvulisele suurusele.“

§ 3.

Avaldan teadmiseks merelaevastiku divisjoni ülema ksk. Nr. 136. 1936. a.:

„Avaldan minu käsukirjaga nr. 120 s. a. määratud katsekomisjonide vääristused 18. kuni 25. aprillini s. a. korraldatud kursustest osavõtnute ja 25. aprillil s. a. katsetatud Harju maleva merekaitseliitlaste kohta.

NAVIGATSIOONIALAL.

Merepraamide ja merel sõitvate alla 20 br.-reg.-tn. ujuvabinõude tekijuhtkonna kutseomandamise ja sõidumääruse piires.

1. Aring, Ralf — Väga hea.
2. Helbeg, Hartvig — Rahuldav.
3. Jablov, Arthur — Hea.
4. Manitski, Magnus — Väga hea.
5. Mikiver, Arnold — Hea.
6. Mühlbach, Aleksander — Rahuldav.
7. Ojasalu, Gustav — Rahuldav.
8. Palmkroon, Oskar — Hea.
9. Robert, Reinhold — Väga hea.
10. Siig, Julius — Rahuldav.
11. Tönsel, Voldemar — Hea.
12. Tüürberg, Aleksander — Hea.

MIINIALAL.

Mereväe I semestri (madruste) ja Põllutööministri poolt kinnitatud põllumajanduses lõhkeainet kasutavate isikute kutse omandamise õppekavade piires.

1. Kull, August — Hea.
2. Mankin, Arnold — Hea.
3. Rinsoo, Jakob — Hea.
4. Lambot, Arnold — Hea.
5. Kesa, Theodor — Hea.
6. Lambot, Julius — Hea.
7. Linholm, Leopold — Hea.
8. Rootsi, Herbert — Hea.

MOOTORIALAL.

Mereväe I semestri (madruste) õppekava piires.

1. Odenberg, Adolf — Hea.
2. Katmuk, Arnold — Hea.
3. Sinisalu, Ferdinand — Hea.
4. Lepik, Bernhard — Hea.
5. Kilu, — Hugo — Väga hea.
6. Puuström, Artur — Hea.
7. Lilleberg, Evald — Hea.
8. Pendis, Artur — Hea.
9. Vageström, Artur — Hea.

10. Purje, Johannes — Rahuldav.
11. Tiito, Otto — Rahuldav.
12. Katto, Heinrich — Hea.
13. Kallas, Olaf — Hea.

Mereväe II semestri (allohv.) õppekava piires.

1. Aus, Artur — Hea.
2. Ridali, Avo — Hea.
3. Laik, Roman — Hea.
4. Pikström, Robert — Väga hea.
5. Mähakar, Karl — Hea.
6. Portov, Fr. — Hea.
7. Tursk, Osvald — Rahuldav.
8. Tüürberg, Elmar — Hea.
9. Kaskarillov, Heirich — Rahuldav“.

§ 4.

Vabastan omal palvel Kõnnu kompani pealiku kohalt Adolf Krönström'i ja kinnitan sama kompani-pealikuks P. Nõmmik'u, arvates 8. aprillist s. a.

Õiendus: Ljh. Nr. 18.

§ 5.

Vabastan omal palvel Alfred Anton'i Kuivajõe kompanipealiku kohalt, arvates 20. maist s. a.

Õiendus: Ljh. Nr. 18.

§ 6.

Kinnitan Kuivajõe kompanipealikuks J. Aljas-mets'a, arvates 20. maist s. a.

Õiendus: Ljh. Nr. 18.

§ 7.

Lugeda asutatuks Nissi malevkonna laskeklubi, arvates 26. apr. s. a.

Kinnitan:

klubipealikuks — malevkonnapealik n. ltn. H. Kalda, klubi pealiku abiks — lasketehnilisel alal — komp. plk. J. Meldeste, klubi pealiku abiks majandusalal — üks. rühmapealik V. Tõnisberg, kõik arvates 26. apr. s. a.

Õiendus: Ljh. Nr. 83.

§ 8.

Vabastan ametkohtadelt:

Staabi kompanis: Artur Rosenberg'i — kompani spordipealiku kohalt; Johannes Sõerde — komp. relvurpealiku kohalt; Lembit Meier'i — I rühma 4. jaopealiku kohalt; Erich Kamps'i — I rühma 4. jaopealiku abi kohalt, kõik arvat. 1. maist s. a.

Nehatu kompanis: Alder Asper'i — Iru lasketiiru laskejuhataja kohalt, arvates 3. maist s. a.

§ 9.

Kinnitan ametkohtadele:

Nehatu kompanis: Johannes Lepik — Iru lasketiiru laskejuhatajaks ja temale abiks Alder Asper'i, mõlemad arvates 3. maist s. a.

Nissi malevkonnas: Laitse komp. mlvl. Karl Laurson'i — malevkonna relvurpealikuks, arvates 1. maist s. a.

Aruküla kompanis: Lembit Loopere — õppepealikuks; Jaan Lagle — majanduspealikuks; Rudolf Eelsalu — laskejuhatajaks; Oskar Liiv'i — kompani veltveebliks; Erich Linamäe — rühmapealikuks; Mart Kallasto — rühmapealiku abiks; Jaan Preimann'i — 1. jaopealikuks ja temale abiks Joh. Tohver; Albert Kivistik — 2. jaopealikuks ja temale abiks — Vold. Sommer; Hans Korbmann — õppejaopealikuks; Elmar Borisov — püstolklp. jaopealikuks ja temale abiks Joh. Tamson.

Staabi kompanis: Artur Rosenberg — I rühmapealiku k. t.; Alder Kolmpere — I rühma 1. jaopealiku k. t.; Osvald Nappus — I rühma 1. jaopealiku abi k. t.; Johannes Sõerde — II rühma pealiku k. t.; Lembit Meier — II rühmapealiku abiks; Bruno Vebermann — II rühma 1. jaopealiku k. t.; Eduard Ruhno — II rühma 1. jaopealiku abiks; Erich Kamps — II rühma 2. jaopealiku k. t.; Johannes Krüpelmann — II rühma 2. jaopealiku abi k. t.; Johan Kriisa — III rühma pealiku k. t.; Leonhard Pruumann — III rühma pealiku abi k. t.; August Liit — III rühma 1. jaopealiku k. t.; August Lauk III rühma 1. jaopealiku abi k. t.; Kaarel Siniveer — III rühma 2. jaopealiku k. t.; Robert Maalberg — III rühma 2. jaopealiku abi k. t. Evald Meer — kompani spordiala korraldajaks; Jaan Lõoke — Staabi kompanipealiku abiks, kõik arvates 1. maist s. a.

§ 10.

Viin üle kl. Evald Arunurm'e Kiiu kompanist — Staabi kompanisse, elukoha muutmise tõttu, arvates 8. maist s. a.

Õiendus: Ljh. Nr. 4.

§ 11.

Alljärgnevad kaitseliitlased on oma perekonna- ja eesnime muutnud, milline muudatus teha kõikides nimekirjades:

Karl Püvi — „Püüsalu“ — Keila komp.
Theodor Baumthal — „Ants Puuorg“ — Kaiu komp.
O. Bekmann — „Lainurm“ — Saku as. üks. rhm.
Ferdinand Graurok — „Kungla“ — Riisipere komp.
Rudolf Graurok — „Kungla“ — Riisipere komp.
Anton Graurok — „Kungla“ — „ „ „
August Leinberg — „Leinola“ — „ „ „
Joh. Anneljas — „Hallismaa“ — Kuimetsa üks. rhm.
Dimitri Strelkov — „Mihkel Laskur“ — Juuru ratsa k-do
Jaan Velberg — „Vainula“ — Juuru ratsa k-do.
Hugo Jundimann — „Jõearu“ — Rapla komp.

§ 12.

Ingliste kompani kl. Jakob Veiserik lugeda toetajaksliikmeks, arvates 8. maist s. a.

Õiendus: Ljh. Nr. 5.

§ 13.

Harju maleva koosseisust lugeda lahkuks alljärgnevad kaitseliitlased:

Kloostri kompanist: Erich Aunbaum, Elmar Neumer ja Ed. Märtsima — kõik kaitsev. mineku tõttu, arvates 1. apr. s. a.; Elmar Aarmann — kaitsev. mineku tõttu, arvates 1. jaan. s. a.; Jakob Klaamann, Oskar Laur, Voldemar Katto ja Joh. Tähnas — kõik loiu osavõtu tõttu, arvates 1. apr. s. a.;

toetajadliikmed Jakob Dreier ja Rud Bumbert — mõlemad omal soovil, arvates 1. apr. s. a.; Ernst Sepling — omal soovil, arvates 1. jaan. 1936. a.

Saku as. üks. rühmast: Artur Jaanus — kaitsev. mineku tõttu, arvates 1. apr. s. a. ja Johannes Sams — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. apr. s. a.

Kuimetsa üks. rhm.: Osvald Grauberg — kaitsev. mineku tõttu, arvates 1. apr. s. a. ja Johannes Sams — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. apr. s. a.

Kuimetsa üks. rhm.: Osvald Grauberg — kaitsev. mineku tõttu, arvates 1. maist s. a. J. Eggeder — eluk. muutm. tõttu, arvates 1. maist s. a.

Laitse komp.: Ants Viimann ja Arnold Molokov — elukoha muutmise tõttu; Vold. Söerutaga — kaitsev. mineku tõttu, arvates 1. maist s. a.

Paldiski komp.: Valter Sepp — eluk. muutmise tõttu, arvates 2. maist s. a.

Valtu kompanist: Helmuth Hanson — kaitsev. mineku tõttu, arvates 1. apr. s. a.; Rudolf Sommov — eluk. muutmise tõttu, arvates 1. apr. s. a.

Kolga kompanist: Villem Ludvig ja Ado Urb (end. Alfred Utrov) elukoha muutmise tõttu, arvates 1. maist s. a.

Staabi kompanist: Viktor Andressel — omal soovil, arvates 15. maist s. a.

Juuru ratsa k-dost: Paul Bergvald — omal soovil, arvates 3. maist s. a.

Kohila kompanist: Heinrich Lents — elukoha muutmise tõttu, arvates 1. maist s. a.

§ 14.

Lugeda tegevliikmeid — toetajaiksliikmeid:

Kolga komp.: Johannes Parkas — arvates 1. maist s. a.

Kloostri komp.: Osvald Laurenberg — arvates 1. jaan. s. a.

§ 15.

Harju maleva koosseisu lugeda vastuvõetuks alljärgnevad kodanikud:

Saku as. üks. rhm.: Al-der Niinepuu, arvates 15. maist s. a.

Nabala kompanisse: Jaan Kressel, Martin Aruaas, Richard Metsar, kõik arvat. 13. maist s. a.

Staabi kompanisse: Ernst Teetsov, arvates 6. maist s. a.

Ellama üks. rühma: Konstantin Annus ja Richard Karjane — mõlemad arvat. 13. maist s. a.

Rapla kompanisse: Mihkel Meokas — (toetajaliige), August Liblik, Hilmuth Aus, Eduard Kerdmann, Endel Ney, Ralf Vain — kõik arvates 8. maist s. a.

Vihterpalu üks. rhm.: Kristjan Metsar, Julius Jaanpark — mõlemad arvates 13. maist s. a.

Nõva üks. rhm.: Eduard Keeleste, arvates 8. maist s. a.

Alavere kompanisse: Endel Pajupuu ja Evald Sügiste — mõlemad arvates 15. maist s. a.

Kiiu kompanisse: Arnold Senipalu, Johannes Prektoldt, Johannes Adamtaer, Elmar Ital, Valter Rebane, Veeda Iital, Leonhard Nõmberg, Rudolf Sits — kõik arvates 13. maist s. a.

Lohu üks. rhm.: Johannes Lembit Kure, arvates 6. maist s. a.

Juuru kompanisse: Arved Bruus, Gustav Koov, Jaan Bucht, kõik arvates 15. maist s. a.

Kaiu kompanisse: Elmar Tilk, arvates 13. maist s. a.

Kuimetsa üks. rhm.: Leevi Urke, arvates 13. maist s. a.; Karl-Robert Neuthal, arvates 13. maist s. a.

Ingliste kompanisse: Johannes Meitser, Ernst Lipberg, mõlemad arvates 13. maist s. a.; Erich Mäeots; Anton Reinumägi, mõlemad arvates 8. maist s. a.; Alfred Krabi — arvates 6. maist s. a.

§ 16.

Minu ksk. Nr. 20 § 18 — 1936. a. õienduseks lugeda Juuru üks. ratsa k-dosse vastuvõetuks Oskar Veesaar arvates 24. maist s. a., mitte 1. apr. s. a.

§ 17.

Ksk. Nr. 22 § 1 — 27. apr. 1936. a. on eksikombel Harju-Risti-, Kaiu-, Kiiu-, Alavere- ja Riisipere kompanid nimetatud üksikuteks rühmadeks, mida ei tule aga mitte lugeda.

Kuivajõe-, Nabala-, Ingliste-, Kernu-, Järlepa ja Saku kompanidel, kes sama ksk. nimetatud üksikuteks rühmadeks, luban endiseid nurgastampe ja kompani nimetust kirjavahetusel kasutada kuni 1. novembrini 1936. a.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Malevapealiku korraldused.

I.

Kuna edaspidi antakse padruneid välja ilma pidemeteta, siis kõik inglise padrunite pidemed üksustes kokku korjata, tarbekorral puhastada, õlitada ja alal hoida padrunite pidemetesse laadimiseks.

Samuti alal hoida ka inglise padrunite riidest kotikesed, kasutades neid padrunite kandmisel.

II.

Padrunite ümberlaadimiseks kõige sobivamad kestad on: K — 16, KN — 16, p. ja v, mis pärast tähendatud kesti kasutada padrunite ümberlaadimiseks üksustes ja maleva staabis.

Kus nimetatud kestade sorte üksustes seisab, tulevad need kohe maleva staapi ära saata.

III.

Relvade hoolekande alal on ettetulnud alljärgnevaid puudusi:

1. mõned kaitseliitlased ei ole teadlikud relva hoolekande lehe sisust ja sellele relva seisukorra kohta antava allkirja mõttest — nad ei tea millal nad hoolekande lehele allakirjutanud ja missuguse vastutuse sellega oma peale võtnud;

2. samuti ei ole relvade hoolekandelehtede järgi näha mis ajast — mis ajani relv oli ühe või teise kaitseliitlase käes, mis teeb raskusi relva rikkes süüdlase isiku kindlaksmääramisel;

3. lahkuvatelt kaitseliitlastelt relvi tagasi võttes ei tee pealikud otsekohe kindlaks relva seisukorda vaid jätavad relva ilma ülevaatamata mitmeks kuuks oma juure panipaika seisma ja annavad siis uuesti välja rauaõõnesse vaatamata ja vastuvõtja tähelepanu tema poolt antava allkirja sisule juhtimata. Kui siis ükskord kontrollvaatusel relva juures leitakse rike, ei saa enam keegi teha kindlaks, millal ja kelle süü läbi see tekkis;

4. On ettetulnud juhuseid, kus malevlastel puudub püssiõli ja ei ole ümbervahetatud katkiläinud püssinühised.

Üksuste pealikutel kõrvaldada ja edaspidi hoiduda eelpool toodud väärnähetest relvade hoolekande alal. Kui ei saa süüdlast relva rikkes kindlaks teha puuduliku relva hoolekande lehe täitmise tõttu, tasuvad rikete eest üksused.

IV.

Relvade rikete eest nõutakse vastava rikutud osa hind süüdlaselt sisse. Et süüdlast kindlaks teha, tuleb üksuste pealikutel koos rikutud relvaga ära saata: 1) täpne rikkekirjeldus (rikke kirjelduse plankette saab maleva staabist), kus üksikasjaliselt tähendatud rikke tõelik põhjus; 2) ärakiri hoolekande lehest, millest näha, kelle käes relv olnud ja mis rikked ja puudused juurde tekkinud.

V.

Mitmesuguste järelepärimiste peale on selgunud, et omnibussidel 50% hinnaalandusega sõidusoodustust ei ole võimalik mitte saada, kui teatud hinnaalandust ei tee omnibusside liinide pidajad mõnel üksikul erijuhul.

VI.

Instruktoritel koos üksuste pealikutega saata maleva staapi ettenähtud esitised ühes skitsedega ja metsaülema kirjaliku nõusolekuga soovitatavate maaalade kohta laskeradade ja spordiplatside ehitamiseks hiljemalt 1. juuniks s. a.

VII.

Kuna maleval — sügismanöövriks on vaja telefoni kaabel ja telefoni aparat korda seada, palun üksuste pealikuid 1. juuniks maleva staapi ära saata väljaantud telefoni kaabel ja välitelefoni aparaadid, mis välja antud sideüksustesse ja laskeradadel sidepidamiseks.

VIII.

Ohvitseride-kooliõpetajate ja teiste soovi avaldanud ohvitseride ettevalmistamise kursus auastmes ülendamiseks kaitseväe suvilaagris korraldatakse juuli kuu esimesel poolel 2 nädala kestel. Kursusele järgnevad kohe katsed. Sõit laagri tasuta, ülespidamine omal kulul — umbes 1 kr. päevas.

Palun neid ohvitseri, kes soovivad nimetatud suvikursusest osa võtta, sellest teatada kohe maleva staapi.

Siinjuures olgu tähendatud, et esimest ohvitseri auastet ei saa eksternina katsete teel mitte anda. —

IX.

Malevkondade-, kompanide- ja üksuste rühmade pealikul palun teatada, missugused §§-id „Kaitseliidu kodukorrast“ talvisel perioodil on läbivõetud korralduse kohaselt, mis avaldatud „Harjules“ Nr. 16 — 1935. a. „Malevapealiku korralduste“ p. VII all.

X.

On ettetulnud juhuseid, kus kaitseliitlane hinnaalandusega riigi raud- või veeteedel sõitnud ilma kaitseliitlase tunnustusteta riietusel ja liikmekaardita, mis põhjustanud trahvide määramist ja sissenõudmist raudteevalitsuse poolt.

Arusaamatuste ärahoidmiseks teatan, et kaitseliitlastel, kes kasutavad hinnaalandusega sõite ühel või teisel viisil, peab ilmtingimata kaasas olema liikmekaart ja vähemalt käeside kui erarietes.

Selle korralduse mittetäitjatel tuleb trahv otsekohe isiklikult ära tasuda ja trahve ei malev ega üksus välja ei maksa.

XI.

Teatan, et Võidupüha pühitsemiseks korraldatavate komiteede juhataste koosolekuid ei tule registreerida prefektuuris ega pol. komissaride juures. —

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Teadaanded.

I.

Avaldan teadmiseks Lennukooli ülema vhk. 6. maist s. a. Nr. 99.:

„Lähematel päevadel ilmub trükist minu poolt koostatud „Elektrotehnika algõpetus.“ Õpperaamat annab tarvilisi üldisi eelteadmisi ja praktilisi näpunäiteid nendele, kes saavad õppima ja tegelema elektrotehnika aladel, nagu tehnikud, telefonistid, telegrafistid, montöörid, autojuhid, raadioamatöörid jne.

Raamat sisaldab 178 lhk., 218 joonisega ja koosneb 2 osast.

1. osa sisaldab põhimõttelist õpetust elektrostaaatika, alalise ja vahelduva voolu seadustest ja nähetest. Seletus on antud lihtsas keeles, matemaatilise analüüsita ja peaks arusaadav olema igale algkooli haridusega inimesele.

2. rakendusosa annab selgituse ja praktilised näpunäited elementaarsest elektromehaanikast (elementid, akkumulaatorid, el. valgustus, telefon, mikrofon, dünamomasinad, mootorid, transformaatorid, lihtsad raadioaparaadid jne.)

Eriti põhjalikult ja selgelt on antud seletus kõrge- ja madalpinge magneto ning süütekatsade ehitusest ja tööpõhimõtetest. Muuseas haarab õpperaamat enesega need kavad, mis on elektrotehnika alal ette nähtud.

— sisseastumiseks sõjakooli ohvitseride klassi (Kv. Ülemj. ksk. Nr. 249 — 1935. a.)

— sisseastumiseks kõrgemasse sõjakooli (Kv. Ülemjuh. ksk. Nr. 265 — 1935. a.)

Raamat on heaks kiidetud ja soovitavaks õppevahendiks loetud Kv. staabi VI osakonna poolt.

Raamatu hind ettetellimisel on 2 krooni (vabal müügil 2 kr. 50 s.), milleks tuleb vastav tellimisraha saata major H. Jaanson'i nimele Lennukooli staapi (Tallinn, Lasnamägi).

Lootes, et Teile alluvates malevates võiks tähendatud raamat õppevahendina kasulik olla, palun Teie lahkete korraldust ja kaasabi vastavate ametkondade ja isikute informeerimiseks.

Juhul, kui ettetellimine sünnib maleva või malevkonna staabi nimel, on võimalik raamatut kätte saada 2. kuulise järeelmaksuga (iga kuu lõpul á 1 kroon).

Ettetellimistega paluksin pöörata Lennukooli kuni 30. maini s. a.

Soovijail tellimisest teatada maleva staapi, hiljemalt 25. maiks s. a.

II.

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks kl. peastaabi vhk. 24. aprillist s. a. Nr. 69-M:

„Kaitseliidu peastaap on ajajooksul välja töötanud gaasikaitse torbikute tüüpe ja neid katsetanud eesmärgiga konstrueerida „rahva“ gaasikaitse torbik, mis oma hinnalt oleks kättesaadav, kuid seejuures vastaks rahva g-torbiku tehnilistele nõuetele.

Katsete tulemustel Arsenaalil on välja töötatud lihtsustatud tüüpi g-torbik nimega „KII“. Selle g-torbiku näokate on valmistatud trellrüdest, ilma ventiilita ja gaasikurn on ilma suitsukurnata.

Arsenali hind on: 1000 tk. „K II“ tellimisel Kr. 5:70 tk. ilma torbiku kotita. Torbiku koti või karbi hind on umbes 50 snt. tükk.

Kaitseliidu ülem käskis g-torbik „K II“ võtta kaitseliidus tarvitusele rahva g-torbikuna ja selle levitamist propageerida.

Malevatel tellida „rahva“ g-torbikuid igale K. L. palgalisele ametisikule (maleva pealikule, instruktoritele ja staabi ametnikele) ja selgitada „rahva“ g-torbikute vajadust vabatahtlikkudele kaitseliitlastele, g-torbikute muretsemiseks neilt tellimisi vastu võtta.

Tellimised saata kaitseliidu peastaabile 15. augustiks s. a.; äratäheandades palju ja missuguste mõõtudega (väike, keskmine, suur) malevas g-torbikuid on tellitud. Rahva g-torbikud tellib siis peastaap ja saadab malevatele välja kohemaksetava raha eest.

G-kaitse torbik „K II“ saadetakse Teile täiendavalt proovi eksempl. kaitseliitlastele tutvustamiseks.“

Soovijail tellimisest teatada Maleva staapi, hiljemalt 1. augustiks s. a.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Õppeala.

Võistlused ja õppelaskmine kuni laskeradade ümberkorralduseni ja uute määruste koostamiseni (kuni võistlusi veel käesoleval aastal ei tule, nagu see sai esindajatele teatatud).

A. Malevkondades peetakse järgmised laskevõistlused:

I. Maleva laskemeistervõistluste määruste järele, mis avaldatud „Harjulases“ Nr. 9 — 1934. a. lhk. 2—6, allpool toodud täienduste ja korralduste järele.

Malevkonnad peavad oma meistervõistlused 15. juulist kuni 15. augustini.

Malevkondade meistervõistlustele saadavad kompanid ja üksikud rühmad 3 mehelised meistergrupid igal alal ja igas klassis, kuhu hulka kuulub ka ala ja klassi meister.

Protokollid seatakse kokku 2-es eksempl., millest üks jääb malevkonda ja teine saadetakse k o h e maleva staapi maleva meistervõistluste korraldamiseks.

Malevkonnad oma meistervõistluste tulemuste järele saadavad maleva meistervõistlustele igal alal ja igas klassis 3 mehelised meistergrupid, nende hulka kuulub ka meister.

Kui malevkonnas mõnes klassis on rohkesti häid laskureid, võib saata selles klassis kaks 3-mehelist gruppi.

II. Naabermalevate ja naabermalevkondade vahelised laskevõistlused.

Tingimused: a) lahingsisuline 200 mtr. kaugusel; laske mitte üle 15-ne. Üksikasjalised määrused koostavad asjaosalised malevkondade pealikud omavahelisel kokkuleppel. Kui puudub vastav laskerada, tuleb lahingsisuline osa käesoleval aastal ära jätta; b) punktilaskmine 300 mtr. kaugusel, laskmine kolmest asendist, à 10 lasku + 10 proovilasku. Iga lask näidatakse. Aeg 90 min. Osavõtt — mitte üle 15 malevkonnast.

B. Kompanides ja üksikutes rühmades peetakse järgmised laskevõistlused:

I. Meistervõistlused samade määruste järele, mis malevkonna kohta toodud allpool toodud täiendustega ja korralduste kohaselt:

Kompanide- ja üks rühmade meistervõistlused peetakse ära kuni 15. juulini s. a. ja protokollid seatakse kokku kolmes eksempl., millest üks jääb üksusesse, teine saadetakse kohe peale võistlusi malevkonnapealikule meistervõistluste korraldamiseks ja kolmas — maleva staapi tagajärgede ksk. avaldamiseks ja padrunite arvelt mahakustutamiseks.

Kompanide ja üks rühmade meistervõistlustest võtab osa kuni 50% ettenähtud klasside, laskureid kompanipealiku määramisel (kõigil ei ole võimalik osa võtta padrunite puudusel) ja kõik kütid.

II. Karikavõistlused — endiste määruste järele muudatustega, mis avaldatud ksk. Nr. 26 § 2 — 1936. aasta „Harjulases“ Nr. 9.

Karikavõistlused ära pidada enne 1. okt., sest hiline sügisene aeg mõjub halvavalt tagajärgedele.

III. **Kompanide laskeklubides „Ole mees“ võistlused** endiste tingimuste kohaselt, kuid täiendamisele tuleb laskespordi klubide kodukord.

IV. **Võistlused kaitseväega, piirivalvega ja politseiga** — kus neid varem korraldatud ja soovitakse korraldada.

Määrused töötatakse välja vastava üksuse pealiku ja võistleja kaitseorganisatsiooni juhtide vastastikkusel kokkuleppel.

Ärakiri võistlusemäärustest saadetakse maleva staapi kinnitamiseks, mille järele täpsus padrunid võistlejaile välja antakse.

Üksuste pealikuil, kes korraldavad võistlusi teiste kaitseorganisatsioonidega, hoolitseda aegsasti meeskonna ettevalmistusega, relvade korraldamise ja laskemoona muretsemise eest. —

K. S a a r, major.
Harju malevapealik.

Laskurite suvilaager Paldiskis.

6. kuni 12. juunini s. a. korraldab kl. peastaap Paldiskis laskurite laagri. Laagrist võtavad osa kl. instruktorid ja laskurid-laskejuhatajad. On väga tarvilik, et igast kompanist ja üks. rühmast võtaks nimetatud suvilaagrist osa üks laskejuhataja, kes laskeharjutusest huvitatud, sest suvilaagris tuleb käsitamisele laskeradade ümberehitamise ja uue laskekooli elluviimise küsimus.

Palun hiljemalt 1. juuniks s. a. üksuste pealikuil teatada, kes nimeliselt osa võtavad laskejuhatajaist Paldiski suvilaagrist.

Malev erilist laskurite laagert ei korralda nagu see kavas ettenähtud.

Kr. S a a r, major.
Harju malevapealik.

Sakala sügismanööver.

2. kuni 4. oktoobrini 1936. a.

(Eelkorraldus).

Aeg ja koht:

Kaitseliidu peastaap korraldab Olustvere ja Viljandi ümbruses 2.—4. oktoobrini s. a. suured sügismanöövrid, millest võtavad osa 7 maleva üksused.

Osavõtt malevast:

Harju malevast sinisel poolel võtab osa „Harju rügemendi“ koosseisus:

- I. rügemendi staap,
- II. üks pataljon + üks laskurkompani,
- III. ratturkompani,
- IV. üks ratsarühm,
- V. üks raske-kuulip. rühm,
- VI. kaks siderühma (üks rügemendi staabi siderühma ja teine — pataljoniside rühm).
- VII. G.-kaitse komando,
- VIII. orkester,
- IX. voor maleva osade teenimiseks.

Üksuste organiseerimine:

- I. rügemendi staabi organiseerin mina;
 - II. Pataljoni staabi organiseerib Linnaümbruse malevonnapealik koosseisus (juhtiv koosseis):
1. pataljonipealik	1,
2. adjutant	1,
3. siderühma pealik, ühtlasi pataljoni sidepealik	1,
4. majanduspealik	1,
5. sanitaarpealik	1,
6. samariitlased	2,
7. veterinaarpealik	1,
8. käsunduspealik	1,

Kokku: 9.

III. Laskurkompanid ja laskurrühmad organiseerivad:

- 1) 1. ja 2. komp. — Linnaümbruse malevkonna pealik,
- 2) 3. kompani kaks rühma — Kuusalu malevkonna pealik,
- 3) kaks laskurrühma — Hageri-Kohila malevk. pealik,
- 4) kaks laskurrühma — Rapla malevkonna pealik,
- 5) ühe laskur + ühe üldrühma — Juuru malevkonna pealik.

Laskurkompanid ja rühmad organiseerida koosseisus:

1) laskurkompani koosseis:

a) kompanipealik	1,
b) kompanipealiku abi, ühtlasi kompani majanduspealik	1,
c) rühmapealikuid	3,
d) rühmapealikute abisid	3,
e) jaopealikuid (rivirühmadele)	12,
f) jaopealikute abisid (rivirühmadele)	12,
g) malevlasi rivirühmas	96,
- (8 malevl. jaos).

h) üldrühmas:

— sidevaatlejate	8
(nendest 1 jaopealik ja 1 jaopl. abi).	
— sanitaarjagu	3,
(1 velsker ja 2 meessamariitlast).	
— lahingrivi jagu	2,
(relvur ja hobusemees).	
— majandusvoorijagu	2/6,
(6 naiskodukaitseliiget-toidustajat määrab ringkonnajuhatust).	

Kokku 143/6.

2) Laskurkompani voor:

- a) hobuseid ühes veorakmetega 4.
 b) ühehobuse vankreid (üks kõõgi juures, teine — laskemoona veoks) 2.
 c) väliköök 1.

Väliköögid muretseb maleva staap, hobused ja vankrid määratud kompanipealikute muretseda, kas oma üksusest kaasa võtta, või kohapeal üksuse erasummet aegsasti palgata.

3) Laskurrühma koosseis: 4 jagu, á 10 meest jaopealiku ja abiga kokku) rühmapealik ja rühmapealiku abi — kokku 42 meest.

IV. Raskekuulipilduja rühm.

Raskekuulipilduja rühma pealikuks määran Rapla rk. üks. rühmast r. lipn. V. Kalberg'i ja abiks rk. rühmast plk. K. Vederik'u.

Rapla raske klp. üks. rühma pealikul organiseerida Rapla üks. rk. rühkamast 1 jagu (2 toimkonda) ja Keila tehnilise komp. pealikul Keila rk. rühmast 1 jagu (2 toimkonda) alljärgneva jao koosseisu kohaselt:

- jaopealik 1,
 R. K. toimkond moodustada:
 — toimkonnapealik 1,
 — Nr. 1 (sihtur) 1,
 — Nr. 2 (sihturi abi) 1,
 — Nr. 3 (vaatleja ja padrunikandja) 1,
 — Nr. 4 (varustaja) 1,
 — Nr. Nr. 5 ja 6 (padrunikandjad) 2,
 — Nr. 7 (hobusemees, ajur) 1,

Kokku jaos 17

(Raske klp. rühm 34 meest).

Raskekuulipilduja jao voor:

- a) hobuseid ühes veorakmetega 2.
 b) ühe hobuse vankreid 2.

Voori jaole muretsevad jao organiseerijad, võttes selle kaasa kohapealt, või aegsasti valmis palgates manöövri rajoonist.

Rattur kompani:

V. Rattur kompani pealikuks manöövri ajaks määran maleva van. instr. aj. k. t. leitnant A. Jakobson'i.

Rattur kompani osad organiseerida:

- 1) 1 rühm — Keila malevk. pealikul (42 meest);
 2) ½ rühma — Rapla mlvk. pealikul (21 meest — 2 jagu + rühmapealiku abi).
 3) 1 rühm (42 meest) — Kuusalu malevkonna pealik;
 4) ½ rühma (21 meest — 2 jagu + rühmapealik) — Linnaümbruse mlvk. plk.

Ratturkompani, rühmade-, üldrühma- ja voori koosseis sama, mis laskurkompanil.

VI. Ratsarühm.

Ratsarühm organiseerida:

- 1) ½ rühma — (21 meest — 2 jagu + rühmapealiku abi) Juuru malevkonna pealikul Juuru ratsakomandost;

- 2) ½ rühma (22 meest — 2 jagu + rühmapealik + hobusemees) — Kuusalu malevkonnapealikul malevkonna ratsaüksustest.

Ratsarühma koosseis:

1. rühmapealik 1,
 2. rühmapealiku abi 1,
 3. jaopealikuid 4,
 4. jaopealikute abisid 4,
 5. malevlasi 32,
 6. hobuseid 42.

Ratsarühma voori koosseisus üks ühehobuse vanker hobusega — muretseb määratud rühmapealik ja võtab rühmaga kaasa väljasõites või hangib kohapeal raha eest.

VII. Rügemendi staabi siderühm.

Rügemendi sidepealikuks ja ühtlasi rügemendi staabi siderühma pealikuks määran plk. O. Reintalu, temale abiks — plk. Herman.

Rügemendi sidepealikul orgaieseerida staabi side k-do Keila tehnilise kompani side rühmast + õppinud sidemehed malevast alljärgnevas koosseisus:

1. üks keskjaama töökond 5,
 2. neli liini töökonda á 3 meest 12,
 3. hobusemehi 2.

Kokku 19 m.

Siderühma varustaja voor:

- 1 telefoni keskjaam 1,
 2. telefoni aparate 7,
 3. kaablit, kahejuhtmelist 15 klm.,
 4. kaabli kerimise vartnaid 3,
 5. hobuseid veorakmetega 2,
 6. ühehobuse vankreid 2,
 7. tarvilikud tööriistad ja materjalid.

VIII. Pataljoni siderühm.

Pataljoni siderühm organiseerida Linnaümbruse malevkonna pealikul koosseisus:

1. rühmapealik 1,
 2. üks keskjaama töökond 5,
 3. kolm liini töökonda 9,
 4. hobusemehi 1.

Kokku 16 m.

Pataljoni siderühma varustus ja voor:

1. numbrikast 1,
 2. telefoni aparate 5,
 3. kaablit, kahejuhtmelist 8 klm.
 4. kaablikerimise vartnaid 3,
 5. tarvilikud tööriistad ja materjalid.
 6. hobune veorakmetega 1,
 7. ühehobuse vankreid 1.

Märkus: Kui malevkonnas kusagil raadiojaam, võib siderühm koosseisu täiendada raadiojaamade meeskondadega ja vastavate raadioseadmetega.

IX. Rügemendi gaasikaitse komando.

Rügemendi g-kaitse k-do pealikuks määran Kloostri malevkonna pealiku abi J. V o o r e, temale abiks — Keila tehnilise kompani g-rühma pealiku J. K u l p'i.

Määratud pealikuil organiseerida „g“ k-do Keila „g“ rühmast — Laitse „g“ k-dost + üksikud „g“ mehed malevast koosseisus:

1. gaasiluurejagu	6 meest,
2. rullsoelajagu	6 „
3. käsisoelajagu	3 „
4. redustajatejagu	4 „
5. gaasir. jagu	9 „
6. sanitaare (mehed)	3 „
7. hobusemehi	1 „
	32 meest.

„G“ k-do varustus ja voor:

1. rullsoelu	3,
2. käsisoelu	3,
3. redustajaid	2,
4. gaasikindlaid ülikondi	24,
5. gaasitorbikuid	34,
6. kandraam	1,
7. hobuseid veorakmetega	1,
8. ühehobuse vankreid	1.

X. Orkester.

Maleva orkestri pealikuks määran Kernu komp. pealiku H. J a k o b s o n'i, abideks Järvakandi ja Triigi kompanide orkestrite juhid. Orkester moodustada Kernu-, Järvakandi- ja Triigi kompanide orkestritest.

Eelpool avaldatud koosseisude ja korralduste pohaselt malevkondade-, Rapla üks. raske-klp. rühma- ja Keila Tehn. kompani pealikutel, plk. O. R e i n t a l u'l, plk. J. V o o r e'l koos plk. J. K u l p'iga, plk. H. J a k o b s o n'il: 1) määrata organiseerimiseks ettenähtud üksuste pealikul kuni jaopealiku abini ning organiseerida manöövri üksused 1. juuniks s. a.; 2) saata manöövriks määratud pataljoni staabi juhtiva koosseisu, kompanide-, komandode-, üksikute rühmade ja rivirühmade pealikute ja nende abide ning jaopealikute peale nimekiri maleva staapi hiljemalt 25. maiks s. a., alltoodud vormi järele.

V o r m N r. 1.

(Manöövri üksuse nimetus).

Sakala sügismanöövrist osavõtivate pealikute nimekiri.

Tähtaeg 25. mai 1936. a.

Manöövri-üksuse nimetus.	Kaitseväl. auaste.	Perekonna- ja eesnimi.	Ametkoht manöövris.	Praegune ametkoht kaitseliidus.

(Nimekirja koostaja allkiri).

3) Manöövriks määratud üksuste pealikuile korraldab kaitseliidu peastaap (arvatavasti manöövri raioonis) suvilaagri, 18.—21. juunini s. a., millest osavõtt väga soovitav kõigil manöövriks määratud laskur- ja eriuksuste pealikuil ja nende abidel, kuni jaopealikuteni (viimased kaasa arvatud). Ülespidamine ja sõit laagrisse tasuta.

Kõigi pealikute osavõtt suvilaagrist on seda soovitavam, et Männiku ja Anija suvilaagris, kus osa võtavad manöövriks määratud üksused täies koosseisus, on juhtideks taktikalistel õppustel (kuni jaopealikuteni) manöövriks määratud pealikul.

Peastaabi poolt korraldatavast suvilaagrist osavõtjate pealikute peale palun ühtlasi saata nimekiri neil pealikuil, kes määravad manöövri üksuste pealikul, allpool toodud vormi järele.

V o r m N r. 2.

(Manöövri üksuse nimetus).

kaitseliidu peastaabi poolt 18.—21. juunini s. a. korraldatavast suvilaagrist osavõtivate pealikute nimekiri.

Tähtaeg 25. mai 1936. a.

Jrk. Nr. Nr.	Praegune ametkoht kaitseliidus.	Kaitseväl. auaste.	Perekonna- ja eesnimi.	Ametkoht manöövris.

(Nimekirja koostaja allkiri).

Malevkondade-, kompanide- ja üksikute rühmade pealikutel palun nende pealikute peale kes pole määratud manöövri üksuste juhtivasse koosseisu, kuid soovivad osa võtta manöövrist vahekohtunikudena, saata nimekiri maleva staapi 25. maiks s. a. allpool toodud vormi järgi.

V o r m N r. 3.

(Üksuse nimetus.)

Sakala sügismanöövrist osavõtivate vahekohtunike nimekiri.

Tähtaeg 25. mai 1936. a.

Nr. Nr.	Ametkoht kaitseliidus.	Kaitseväl. auaste.	Perekonna- ja eesnimi.	Missuguse üksuse juures on võimeline vahekohtunikuna tegutsema.

(Nimekirja koostaja allkiri).

Kõigil manöövril osavõtjail kaitseliitlastel muretseda ja korda seada:

1) vormiriietus — kõigil olgu vähemalt vormikuub või pluuse, püksid, müts, käeside (kellel puudub vormi palitu, on soovitatav halli pealisriidega kasuk — jope);

2) tarvikud toiduabinõud (kui neid malevkonadest pole kaasa võetud) — supikatel või kauss 3—4 mehe peale, kruus, supilusikas ja nuga;

3) seljapaun pesuga;

4) relvade puhastusabinõud.

Toidustamine.

Harju maleva osade toidustamine 7 väliköögist. Palun ringkonna juhatus määrata toidustajad,

ä 6 naiskodukaitse liiget, iga köögi peale (rügemendi staabi + „g“ k-do + rüg. siderühm + orkestri köögi peale — Staabi jaoskond), teha korraldus toidutabeli koostamiseks ja toiduainete muretsemiseks 900 mehe toitmiseks.

Hommikueineks 3. ja 4. okt. olgu võrdlemisi tugev, sest lõunasöök võib viibida manöövri käigu tõttu (kohvi, leib, või kala ehk mõni pudru — võileivad kaasas).

Peale seda palun määrata 2 naissamariitlast pataljoni staabi — ja 4 samariitlast rügemendi staabi juure.

K. Saar, major,
Malevapealik.

Kehaline kasvatus.

KÕIGILE HARJU MALEVA JA HARJUMAA SPORDIORGANISATSIOONIDELE.

Olümpia nädal.

Kehalise kasvatus arendamiseks ja levitamiseks korraldatakse spordi Keskliidu poolt **olümpia nädal 21. kuni 28. maini s. a.**

Olümpia nädalal korraldatakse üle riigi sportlike organisatsioonide poolt, lugupeetud kohalikkude tegelaste üldjuhtimisel, mitmesugusi võistlusi, demonstratsioone kõikidel kehalise kasvatus aladel, ratsasõidus, jalgratta sõidus, purilennus jne. ning pidustusi.

Olümpia nädala võistlusi, demonstratsioone ja pidustusi juhivad Harjumaal maakonna komitee, kuhu kuuluvad enamuses Võidupüha pühitsemist korraldava komitee liikmed.

Olümpia nädala võistlusi, ja pidustusi korraldatakse Raikülas, Rapla al., Jõelehtmes, Kohila al., Riisipere al., Keila al., Vasalemmas, Nõmme linnas, Juuru al. ja Harkus — teistest kohtadest on andmed saamata, kuid olümpia nädala korraldamist on soovitatav teostada igas vallas, kus see vähegi võimalik, sest kehalisel kasvatusel on väga suur oluline tähtsus meie rahva arenemisel kui ka enesekaitse mõttes.

Valdades, alevikkudes, alevites ja linnades, palub maakonna komitee võistluste, demonstratsioonide ja pidustuste korraldamist võtta oma peale Võidupüha pühitsemist korraldavaid toimkondi.

Olümpia nädala võistlused ja pidustused tuleks peamiselt ära pidada pühapäeval, 24. mail s. a., kui see teisiti kavatsatud pole.

Kavas, vastavalt kohalikkudele oludele:

1. rongikäik kirikusse (kus kirik ligidal ja õpetajaga kehalise kasvatus tähtsuse küsimuse selgitamise asjas läbiräägitud);
2. rongikäik orkestri saatel kirikust spordiplatsile;
3. aktus spordiplatsil;
4. võistlused ja demonstratsioonid;
5. peoõhtu kehalist kasvatus käsitava eeskavaga.

Olümpia pidustustel on soovitatav, kui jõutakse õppida veel, mängida või laulda olümpia hümn, mille sõnad järgmised:

OLÜMPIA HÜMN.

Inglise tekst L. F. Bensonilt,
tõlkinud J. Sütiste.

Kõik laulgem kaasa nüüd üht lugu võistlusilust,
mis keha uueks loob!
Las mõtlik vaimgi taas siin päikse ette vilust
käe karastada toob.

Te tulge nagu need atleedid, kelle ammu
kord Hellas ellu tõi:
ka jumalate rõõm sääl nautis nende rammu,
neist laulik laule löi.

Te süda võimsalt lööb ja julgelt eluõhku
rind hingab võistlusteel.
Ei karda kauem siis despoodi võimu rõhku
te vabaduse meel.

Ja sulle, võidumees, kel palmi pärimine käsi —
me tervitused hääd!
Su pilk on siiralt truu ja hing ka siis ei väsi,
kui kuulsus ehib pääd.

Noote saab maleva staabist. On soovitatav, et olümpia hümn kantaks ette orkestrite poolt kaks korda, kuna üks salm oleks liiga lühikene.

Samuti võiks kõne alla tulla olümpiahümni sõnade deklameerimine noorkotkaste või kodutütarde poolt, kui ei suudeta hümn ettekanda laulus või mängus.

Pidustuste kuulutusteks saab maleva staabist erilisel selleks valmistatud müürilehti, kuhu on võimalik kohepealne kava juurde trükkida või kirjutada.

Olümpia nädalal teostatakse korjandust üle riigi korjanduslehtedega ja rinnamärkide müügiga (võistlustel ja pidustustel).

Sissetulek korjandusest läheb üleilmlistest võistlustest osavõtjate sõidukulude katteks.

Palume korjandusele kohtadel kõigiti kaasa aidata.

Korjanduslehti ja rinnamärke saab maleva staabist.

Ühtlasi teatan, et 23. mail üle riigi kõigi koolide kõigis klassides Haridusministeeriumi otsusel korraldatakse eriline olümpiatund ja 24. mail tuleb kirikutes pidamisele sporditähitsust selgitavaid jutlusi.

Kui soovitakse kusagil kõnelejaid, siis hiljemalt 22. maiks s. a. sellest maleva staabi teatada.

Olümpia nädalat korraldab
Harjumaa komitee.

Naiskodukaitse ala.

HARJU MALEVAVEALIKU KÄSKKIRI

Nr. 27.

Tallinnas, 15. mail 1936. a.

§ 1.

Naiskodukaitse Harju ringkonnast lugeda l a h k u n u k s alljärgnevad naiskodukaitse liikmed:

Järlepa jaoskonnast: Erna Aud, elukoha muutmise tõttu, arvates 26. apr. s. a.

Tuhala jaoskonnast: Hilda Eerik, omal soovil, arvates 27. apr. s. a.

Saku s. üks. rühmast: Helmi Sepp, omal soovil, arvates 20. apr. s. a.

Aruküla jaoskonnast: Salme Pärt ja Virve Eenpalu, mõlemad arvates 1. maist s. a.

Harju-Risti jaosk.: Helmi Kopti, arvates 1. apr. s. a.

§ 2.

Järlepa jaoskonna liige Hilda Rosenberg on omale uueks perekonnanimeks võtnud „Roosimägi“.

§ 3.

Minu ksk. Nr. 21 § 11 õienduseks lugeda Saku jaoskonda vastuvõetuks Selma Leppik, mitte Selma Leppre.

§ 4.

Naisk. Harju ringkonda lugeda vastuvõetuks alljärgnevad kodanikud:

Nehatu jaoskonda: Julie Tees, arvates 6. maist s. a.

Rapla jaoskonda: Harriet Jürgenson, arvates 6. maist s. a.

Kabala jaoskonda: Anette Pikpoo, arvates 6. maist s. a.

Kehtna jaoskonda: Hella Triisa, Karin Tamm, Liidia Taevere, Elvi Speek, Erna Romman, Elfriede Riiberg, Mari Pärismaa, Magda Lohuaru, Ludmilla Laidoner, Ellen Kühn, Leida Kressa, Maie Kimmel, Asta Karing, Aino Johannes, Ragni Grönberg, Olga Falkenberg, Charlotte Dirks ja Dolores Arak, kõik arvates 1. maist. s. a.

Kodasoo jaoskonda: Emilie Kleeman — arvates 29. apr. s. a.

Kurna jaoskonda: Ellen Mannov ja Miia Franso — mõlemad arvates 15. maist s. a.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

NAISKODUKAITSJAD.

Oleme elanud ligi 20 aastat vabas Eestis, oleme teinud selle ajaga palju oma kodumaale ilusama ning kaunima ilme andmiseks. Kuid palju, palju on veel teha. Meie kodud jätavad sageli kurva mahajäetud eluaseme mulje, kus kellelgi pole aega ega tahtmist lähendada oma naiselikku korraldavat kätt. Nii paljudes meie kodudes riivab silma puhtuse, korra ning ilutunde puudus, mida oma silm ei pane tähele, sest ta on sellega lapsest saadik harjunud.

Kuid sellesse olukorda on tarvis tuua pööret, on tarvis tõsisemalt mõelda kodukaunistamisele. Meie, kodukaitse naised, oleme vähe harjunud töötama sõnadega, meil pole olnud selleks mahti, kõik meie korraldused on olnud lühikesed, kavatsused täpsed ning kohe elluviidavad. Ka kodukaunistamisaktiivsus ei taha meie kaasa lüüa suulise propagandaga, vaid asuda kohe tegudele. Ringkonnakogu omal koosolekul 3. mail otsustas teha kodukaunistamis alal järgmist: 1) Võtta kõik Harjumaal asuvad mälestusmärgid oma hoole alla ning seada nad korda ning korraldada nende ümbrus hiljemalt Võidupühaks. Ükski mälestusmärk ei tohi jääda unustusse, kõike peavad ilustama õied ja nõõsad. 2) Kaasaadata ning algatusi teha, et kõik avalikud paigad ning rahvamajad muutuks nägusateks, kus iga kodaniku silm võib puhata mõnuledes. 3) Kuid unustusse ei tohi jääda ka naiskodukaitsja oma kodu, sest oled ise harjunud iluga, nõuad seda ka teistelt. Selleks otsustati korraldada käesoleval aastal võistlus kodude kaunistamise alal. Võistluse kava on järgmine: Võistluse alla kuuluvad kõik Harju ringkonna naiskodukaitsjate kodud. Võistluse aeg üks aasta, algaks 1. juulil 1936. a. ning lõpeks 1. juulil 1937. a. Võistlus toimuks 3 järgus: jaoskonna liikmete kodude vaheline, siis malevkonna piires asuvate naiskodukaitsjate kodude vaheline ning lõpuks kogu ringkonna vaheline. Alakomisjon, millesse kuulub vastava jaoskonna juhatus ning 1—2 erapooletat asjatundjat, käib 1. juuliks k. a. kõik jsk. liikmete kodud läbi, märkides paberile kodu seisukorra vastavalt võistluskavale. Sama komisjon käib võistluse lõpul uuesti kõik kodud läbi ning märgib üles aasta jooksul tehtud töö. Hindamise kavad saadetakse jsk. ringkonna poolt enne võistluse algust. Esimesele kohale tulijale määrab jsk. auhinna. Jaoskondades I kohale tulijate vahel korraldatakse teine auhindamine malevkonna juures. Auhind malevkonna jsk. poolt. Malevkondades I kohale tulijate kodud käib läbi ring-

konna komisjon ning määrab I auhinnad ning nende saajad.

Loodan, et kõik kodukaitsjad asuvad innukale tööle oma võimete ning jõu kohaselt. Ühe aastaga ei suuda meie teha suuri asju, kuid katsume üle saada alguse raskustest, siis edaspidi läheb töö juba isenesest. Katsume oma tööga olla elavaks eeskujuks oma ümbruskonnale. Kui algus on pandud, siis juba lähemas tulevikus võime leida end korralikus kodus, kus armas olla omal ning mõnus võõral.

Selleks jõudu ja peamiselt tahet.

M. Voore.

Ringkonna esinaine.

NAISKODUKAITSE JUURU JAOSKONNALE.

Võidupühal, 23. juunil s. a. on liikmete vannutamine ja seal juures on nõuetav täieline vorm: Vormikleit, müts, käeside, valged kindad, hallid sukad ja mustad kindad.

Palun liikmeid aegsasti hakata endale puuduvaid esemeid muretsema, et Võidupühal oleks kõik nõuete kohaselt rietatud.

Leida Adamson,
Naiskodukaitsse Juuru
jaoskonna esinaine.

ODAVATE TÕRVIKUTE VALMISTAMISE VIIS.

Tõrviiku valmistamiseks läheb vaja puutõrva, seinapappi, vanu väetise kotte, peenikest sidumise nõõri ja odavat õhukest värvilist või kirjut paberit.

Papp lõigatakse 40×20 cm suurusteks tükkideks ja kotid 40×40 cm. suurusteks tükkideks. Papi tükkid rullitakse 40 cm. pikkusteks rullideks. Siis papirulli ümber rullitakse läbitõrvatud kotitükk, vabaks jättes papirullist umbes 20 cm. (tõrviiku pidemeks).

Kotitükke on kõige parem imbutada palavaks aetud tõrvas. Pealerullitud kotitükk seotakse mitmest kohast sidumise nõõriga ümbert kinni ja tõrvik ongi valmis.

Kui soovitakse, võib tõrvikule kleepida ümber värvilist paberit. See on tõrviiku ilustamise mõttes, kuid ka, et tema ei määriks.

Tõrvik süüdata ülevalt otsast ja hoida poolviltu, sest sarnaselt valmistatud tõrvik põlemisel tilgub. Eelpool näidatud mõõduga valmistatud tõrvik põleb umbes 15 min. Kui soovitakse, et tõrvik põleks kauem, tuleb teha pikem rull.

J. Voore.

Kloostri mlvk. plk. abi.

Väljaandja: Harju maleva Staap.

Vastutav toimetaja: K. Saar.

Lugege

„Kaitse Kodu!“

Tellige

„Kaitse Kodu!“

Võidupühal

lehvigu iga kodaniku eluhoonel aukohal sini-must-valge rahvuslipp, mille
all meie rahvas on võidelnud ja võidule jõudnud!

Rahvuslipp on omariikluse ja rahvustunde avaldus, kodanikkude ühistunde ja sisemise elujõu sümbol.

Kaitseliitlased ja naiskodukaitse liikmed, kellel senini riigilipp puudub, muretsegem see endale aegsasti ja olgem sellel alal eeskujuks teistele kodanikkudele.

Kodus lippu õmmeldes pandagu erilist rõhku lipu värvide valikule. Lippe saab osta vallaval. kaudu. —

JUHENDEID RIIGILIPU TARVITAMISEKS.

Riigilipu seadus.

§ 1. Eesti riigilipuks on taeva-sinine- (rukkiillesinine)-must-valge lipp. Lipu laiud on ühelaiused.

Lipu laiuse ja pikkuse vahekord on 7:11.

Märkus: Riigilipu normaalsuurus on 105 korda 165 sentimeetrit.

Riigilipu tarvitamise määrus.

§ 1. Riigilipu tarvitamine hoonete ja muude ehituste ehitamiseks on lubatud Eesti iseseisvuse päeval ning peale seda kõikidel üleriiklise tähtsusega sündmustel ja päevadel, millest siseministri korraldusega avalikult teada antakse. Kohaliste pühade või sündmuste puhul võib riigilippu tarvitada üksnes neil juhtumistel, kui sellest vastava politseiprefekti korraldusega on avalikult teada antud.

§ 2. § 1. alusel välja pandavad lipud peavad vastama Riigilipu seaduse kirjeldusele nii värvide kui ka suuruse (laiuse ja pikkuse vahekord 7:11) poolest. Neid peab vääriilistele kohtadele välja pandama ja niiviisi paigutatama, et lipu alumine ots maapinnale mitte lähemale kui 3 meetrit ei ulataks. Lipud peavad täiesti korras olema.

Riigilipud, mis § 1 korras väljapanemiseks tarvitatakse, peavad pimedatulekul mahavõetama.

K. S a a r, major,
Harju malevapealik.